



Vogels kijken langs De Digitale Snelweg

Nummer 66

Peter Meijer

Mobiel tellen

Met de mobiele telefoon kan men vogels tellen. Guido Brouwer wijst ons erop dat Amerikaanse onderzoekers vogelpopulaties tellen met gebruikmaking van mobiel-tjes. Uilen tellen is voor biologen een tijdrovend en moeizaam klusje. Amerikaanse wetenschappers hebben dit probleem opgelost door in het bos mobiele telefoons die een uileriep nabootsen, op te hangen. De vogels reageren keurig op de oproepen en de onderzoekers kunnen zo nauwkeurig tellen. Alle telefoons in het gebied zijn zo ingesteld dat ze afgaan als vanaf één adres wordt gebeld. Deze toestellen zijn uitgerust met luidsprekers en kunnen daarmee vooraf opgenomen oehoe- en fluitgeluiden laten horen. De uilen reageren op de telefoons omdat ze denken dat ze met een indringer te maken hebben. De wetenschappers van het nabij Boston gevestigde Massachusetts Institute of Technology (MIT) hebben een website in het leven geroepen waarop elke uilenroep kan worden geregi-streerd.

Eben Goodale en Dale Joachim kwamen ook op dit idee en ze ontdekten dat het systeem net zo goed werkt bij andere vogelsoorten. Ze beperken zich voorlopig tot uilen, omdat deze in de daluren (namelijk 's nachts) vliegen en dat scheelt in de telefoonkosten. Tot nu toe hebben ze de grote gehoornde uilen als proefdieren gebruikt, maar uit voorlopige tests blijkt dat ook andere soorten

prima op de mobieltjes reageren. Ze meldten dit aan de Britse krant 'The Daily Telegraph'. Uilen bellen met een mobieltje kan de oplossing zijn voor een onderzoek dat ornithologen normaliter veel tijd en moeite kost. Ze trekken er met vrijwilligers op uit om de vogels te laten reageren met hulp van cd-spelers waarop de roep wordt nagebootst. De MIT-onderzoekers organiseren binnenkort een proef met 65 mobieltjes en 250 vrijwilligers van de Audubon Society uit de staat Maine om er achter te komen of de mobiele telefoons effectiever zijn dan de ouderwetse methode.

Als het experiment positief uitvalt voor de uilentelefooncentrale, kunnen wetenschappers uit Japan voortaan vogels tellen in Canada. Het is wel zaak om het telefoonnummer goed geheim te houden. Te veel neptelefontjes zou de vogels weg kunnen jagen.

Interactief vogels en hun geluiden herkennen

Uw auteur overkomt het regelmatig dat hij een overvliegende vogel hoort en dan niet de soort kan bepalen. Natuurlijk ben ik voorzien van bandjes, cd's, opnameapparatuur en er zijn vaak mensen om mij heen met veel verstand van geluiden. Toch zie ik ook regelmatig steltlopers of overvliegende roofvogels en kan dan niet bepalen welke soort het is.

In mijn stoutste dromen zie ik mijzelf met een vogelkijker die ik dan richt op een vogel en, als ik dit wilde, zou een vingertip er dan voor zorgen dat de naam van de vogelsoort in mijn kijkerbeeld

The image shows a screenshot of the 'wildlife acoustic' website. The page features a navigation menu with links for PRODUCTS, ORDER ONLINE, DOWNLOADS, NEWS, ABOUT US, and CONTACT LINKS. Below the menu is an 'IMPORTANT NOTICE' section stating that the Song Sleuth consumer product will be discontinued in Fall 2006. The main content area is titled 'Song Sleuth™ Digital Birdsong Detective™' and includes a photograph of a person holding the device. The device is a handheld electronic unit with a screen and buttons. The text on the page describes the device as a portable, high-tech tool for identifying bird species in the field.

Met 'Song Sleuth' kunt u vogelgeluiden opzoeken.

komt. Natuurlijk, het is maar een droom.

Toch wordt die droom werkelijkheid. Wouter Halfwerk wijst ons op de volgende website: <http://www.wildlifeacoustics.com/songsleuth/>. Daarop vindt u een apparaat dat de geluiden van vogels automatisch kan detecteren. Dit illustreert de huidige technologische vooruitgang in automatische patroonsherkenning. Dit is de vooruitgang. Geweldig? Of is het beter het mysterie in stand te houden? Willt u weten of dit apparaat in Nederland te koop is, ga eens naar: <http://www.birdsounds.nl>.

Malta positief in het nieuws

Behalve veel onheilspellende berichten komen er ook positieve berichten van Malta. Amy Bergman e-mailt aan het Eurobirdnet Nederland: 'Ik ben net gisteren thuisgekomen na een week op Malta te zijn geweest. Ik heb daar deel uitgemaakt van het Roofvogelkamp dat wordt georganiseerd door BirdLife Malta (BLM). BLM heeft een internationale oproep gedaan om mensen naar Malta te laten komen om zo voldoende hulp te hebben bij het monitoren van de naleving van de wet. Met een grote groep mensen uit zeker acht landen zijn Malta en Gozo de afgelopen weken intensief in de gaten gehouden op het gebied van vogelmigratie en illegale jacht. De eerste dagen van het kamp werd er nog veel geschoten. De jacht en ook de illegale jacht vinden nog steeds op grote schaal plaats. In een nauw samenwerkingsverband met de politie is deze jacht teruggebracht tot enkele incidenten. Een nieuwe wet verbiedt dit jaar de jacht na 15.00 uur. Het meedragen van een geweer, zelfs in de auto, is verboden. Deze wet is slechts twee weken van kracht, van 15 tot en met 30 september. Dit lijkt weinig maar het betreft wel de piek van de roofvogeltrek.



De website van het comité tegen vogelmoord.

Amy heeft mogen constateren dat deze nieuwe wet goed nageleefd wordt. De stilte was 'oververdovend'. De omvang van de jacht is onvoorstelbaar, overal waar je kijkt zie je tientallen jachthutjes. Het aantal vogels dat door de nieuwe wet in combinatie met intensief monitoren gered is, is ontelbaar. Op een avond reden we langs een haast onbegaanbaar pad, in een politiefuik waar controle plaatsvond op het in bezit hebben van wapens. De politie kwam zeer regelmatig langs op de diverse wisselende monitorpunten om bij ons te informeren hoe de stand van zaken was en er werd overal gepatrouilleerd, speciaal op de illegale jacht. Wanneer er door de participanten gebeld werd met de politie werd er zoveel mogelijk directe actie ondernomen. Eén jager is gearresteerd voor het doden van een Grauwe Kiekendief.

Als groep hebben wij enige weerstand ondervonden maar zijn we ook aangemoedigd door zowel Maltezers als toeristen om toch vooral door te gaan met ons werk. Voor de Maltezer vrijwilligers die ons begeleidden, betekende dit de mogelijkheid om met familie, vrienden of collega's in conflict te raken. De jacht op Malta is zeer confronterend.

Er wordt wel degelijk gecontroleerd op naleving van de wetten. Het terrein, de lobby van de jagers en de schaal van de jacht maken het niet eenvoudig om de naleving af te dwingen maar er is wel degelijk verbetering zichtbaar. Mocht het de lezer dezes niet snel genoeg gaan dan nodig ik jullie hierbij van harte namens BLM uit om volgend jaar zelf een bijdrage te komen leveren aan het Roofvogelkamp'.

Het persbericht van BLM over de doelstellingen van het kamp: <http://birdlifemalta.org/view.asp?id=37>.

Schreeuwarend Sigmar vormt het contrast op Malta

Een in Duitsland geringde Schreeuwarend werd op 23 september 2007 neergeschoten op Malta. De vogel was geringd in de deelstaat Brandenburg en wel in Löwenberg-Luisenaue, ongeveer 50 km ten noorden van Berlijn in de streek Oberhavel. De gewonde vogel werd door de politie op zondagavond gevonden in Birzebugga. De Arend was geringd in Duitsland op 15 juli 2007. De verwondingen waren van dien aard dat herstel mogelijk was. De politie bracht de gewonde vogel naar een vogelopvangcentrum. Het schieten van roofvogels begon slechts enkele uren na het sluiten van het beschermingskamp op Malta. De vogel met een ring van het Ornithologische Station Hiddensee was geringd als juveniel en was dit jaar uit het ei gekomen. Als kuiken werd de vogel die de kleinste van twee uitgekomen eieren was, met de hand groot gebracht. Nu was het op weg naar zijn wintergebied in Afrika.

Er is een project ter bevordering van de stand van Schreeuwarenden. Deze soort is in Duitsland drastisch achteruitgegaan. Er zijn nu minder dan honderd paar.

De pers in Malta besteedde ook aandacht aan dit geval: <http://>

www.timesofmalta.com/core/article.php?id=765&hilit=Lesser+Spotted+Eagle en <http://www.timesofmalta.com/core/article.php?id=275449>.

Op de laatste link is te lezen dat de pers op de hand is van de vogelbeschermers en dat is ook vooruitgang.

Inmiddels heeft de vogel een naam gekregen. Hij is vernoemd naar de Duitse minister van Milieuzaken Sigmar Gabriel. Sigmar is één van de zestien vogels die horen bij een project dat één miljoen euro kost. Omgerekend is dit € 62.500 per vogel.

De Maltezer luchtvaartmaatschappij was zo vriendelijk Sigmar op 27 september naar Duitsland te repatriëren. Inmiddels heeft men op foto's ontdekt dat de vogel getroffen is door zes hagelkorrels. Informatie is te vinden op: <http://www.komitee.de/en/index.php?lesserspotted>.

David Conlin geeft veel informatie op de website: <http://www.proact-campaigns.net/team>.

Hierop leest u over alle kwalijke acties die vogels ondergaan. Malta is natuurlijk één van de gebieden waarover hij rapporteert. Op de site lezen wij dat Sigmar op 19 oktober nogmaals is geopereerd om



Sigmar gefotografeerd in het noordwesten van Brandenburg.

Foto: Kai Graszynski.

daarbij stukjes bot te verwijderen. Hij kan zijn klauw nog niet goed gebruiken, maar men verwacht goed herstel. Ook staan er foto's van Sigmar op de site: http://www.proact-campaigns.net/cabsmalta/photos_new_sigmar.html.

Trekvogels zien het magnetisch veld

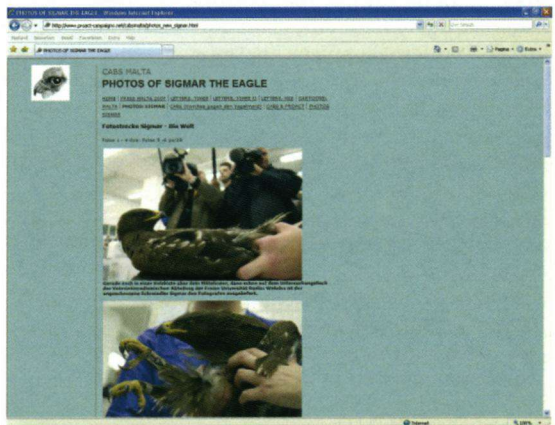
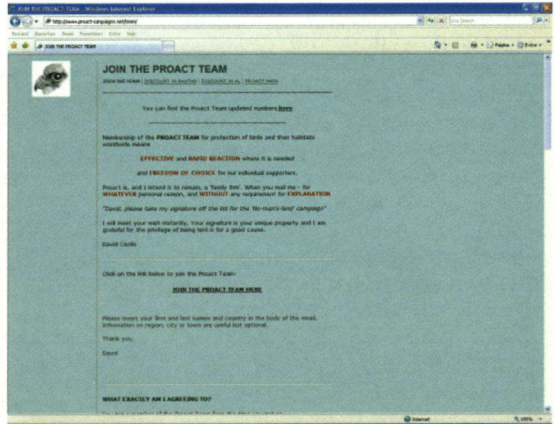
In een artikel op Yahoo News lazen wij dat trekvogels het magnetisch veld kunnen zien. Het stuk is geschreven door journalist Ben Hirschler. Zie: http://news.yahoo.com/s/nm/20070925/sc_nm/birds_magnetic_dc_1;_ylt=ApAtf1lyOKtfN6EJR9q.ulUE1vAI. Dat vogels het magnetisch veld kunnen zien, komt door speciale neuronen in het oog die gevoelig zijn voor magnetische richtingen. Een en ander wordt vertaald in de hersenen. aldus concluderen Duitse onderzoekers. Dat vogels het magnetisch veld van de aarde als kompas gebruiken, is al jaren bekend, maar hoe het werkte was een vraag.

Dominik Heyers en zijn collega's van de Universiteit van Oldenburg in Duitsland hebben het mechanisme getraceerd. Het oog is de sleutel tot de oplossing van de vraag. Heyers publiceerde de bevindingen van het onderzoek in het digitale tijdschrift: 'PLoS ONE'. Hun onderzoeksresultaten zijn voortgekomen uit onderzoek naar de Tuinfluiter.

Lepelbekstrandloper

(*Eurynorhynchus pygmeus*)
Tony Clark wijst ons op de link: http://www.birdlife.org/news/pr/2007/10/spoon_billed_sandpiper.html. De schrik slaat mij om het hart. Er zijn vogels in de wereld die ik graag wil zien en daartoe behoort zeker deze strandloper.

De laatste vijf jaar is het aantal vogels drastisch afgenomen. Dit jaar is er geteld in de afgelegen



Sigmar gewond en de website van het Proact Team.

Russische deelstaat Chukotski (Autonome Deelstaat in Oost-Siberië) . Hier broedt deze soort. Er zijn hooguit twee tot drie honderd broedparen over. Er dient snel iets te gebeuren anders is de soort uitgestorven.

Evgeny Syrchukovski wordt in het artikel dat op deze website staat, geciteerd. Hij zegt: 'Wij hebben de populatie hier de afgelopen jaren met 70% zien afnemen. Evgeny is voorzitter van de Russische Vogelbescherming. De oorzaak van achteruitgang is complex. Broedgebieden zijn verloren gegaan en ook veranderingen in de gebieden waar de soort heen trekt, hebben hun tol geëist. De laatste vogels worden door Vossen en verstoring door de mens bedreigd.

Het is nog altijd niet duidelijk waar de speciale snavelvorm voor dient. De soort wekt bij de meeste vogelaars emotionele gevoelens op. Dat heeft uw auteur zelf ervaren bij lezingen tijdens Dutch Birdingdagen, waarbij dia's met de soort werden getoond.

Informatieve websites

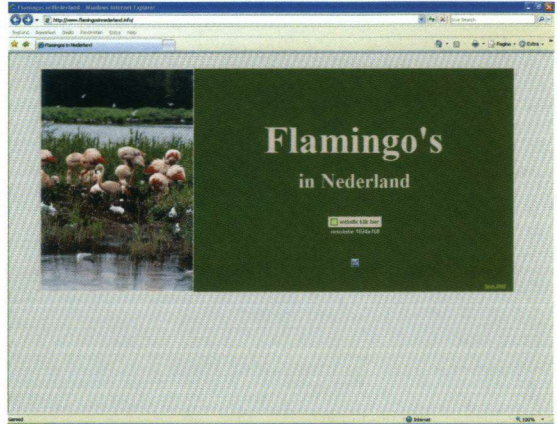
Joop Treep meldt dat hij veel gegevens heeft verzameld over de Flamingo in Nederland. Op de homepage van deze website staat: 'Sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw leeft in de Nederlandse en Duitse wateren een populatie flamingo's in volle vrijheid. De populatie telt ongeveer 50 vogels en is samengesteld uit drie verschillende flamingosoorten. De groep telt circa 35 Chileense Flamingo's *Phoenicopterus chilensis*, circa 15 Flamingo's *Phoenicopterus roseus* en één Rode Flamingo *Phoenicopterus ruber*.

In het Zwillbrocker Venn in Duitsland wordt al 25 jaar door de Flamingo's gebroed. Bijna jaarlijks komen in de broedkolonie jonge Flamingo's uit het ei. Gemiddeld zijn dat er vijf per jaar. Dat lijkt niet veel, maar het aantal is groot genoeg om de populatie in stand te houden.

Op deze internetpagina kun je veel te weten komen over Flamingo's. Er is algemene informatie over Flamingo's en er is specifieke informatie over de Flamingo's in West-Europa. Deze informatie is samengesteld door Joop Treep. Joop bestudeert al dertig jaar als zelfstandig onderzoeker Flamingo's: Flamingo's als vogelgroep in het algemeen en in het bijzonder de Flamingo's die in het wild leven in Nederland en Duitsland. Hij schreef daarover diverse artikelen, die op deze webpagina kunnen worden ingezien. Voor alle informatie over Flamingo's ga naar: <http://www.flamingosinnederland.info>.

De Digitale Snelweg op de website

De URL die ik de afgelopen maanden gebruikte op de website: <http://www.petercmeijer.nl>, bleek niet te werken. Ik heb de gegevens aangepast, opdat u goed gebruik van de links kunt maken. Met dank aan Guido Brouwer.



Website over Flamingo's

Mocht u mij op zaken willen attenderen of naar aanleiding van bovenstaande reageren dan kunt u bellen of schrijven.

Mijn website vindt u op: <http://www.petercmeijer.nl>. Kies de link 'Nederlands' en dan de link naar *het Vogeljaar*. Via Digitale Snelweg komt u bij alle genoemde links en ook die van de komende rubrieken staan er op. Ook websites van vogelaars en vogelorganisaties kunt u hier vinden.

■ P.C. Meijer, Mossel 16, 1775 JB Middenmeer. (0227) 50 35 59; e-mail: digitalesnelweg@petercmeijer.nl.

Vaartochten voor vogelaars

Op zondag 27 april, zaterdag 3 mei en zaterdag 10 mei 2008 worden vanuit Schermerhorn 'Vaartochten voor Vroege Vogelaars' georganiseerd. Van 06.00-09.00 uur kunnen meer en minder ervaren vogel- en natuurliefhebbers hun hart ophalen tijdens een tocht met een fluisterboot door de Eilandspolder. Weidevogels, rietvogels, zangvogels, roofvogels: met een beetje geluk kunnen wel 45 soorten worden gezien. De tochten beginnen bij 'Het Kleinste Huisje' in Schermerhorn. Er gaan koffie en broodjes mee.

De prijs is € 17,50 per persoon.

Informatie en opgeven: www.rekel.nl, kitty@rekel.nl of r@kampf.nl

Geef vriend of familielid een jaarabonnement op het Vogeljaar